

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

11/10-1581

09.12.2016

Главі Адміністрації
Президента України
РАЙНІНУ І.І.

Шановний Ігорю Львовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит групи народних депутатів (Рябчина О. М. та інших, всього 7 депутатів), оголошений на засіданні Верховної Ради України 9 грудня 2016 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 6 арк. у 1 прим.

З повагою

Перший заступник Голови
Верховної Ради України

І. ГЕРАЩЕНКО

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 5 тел.: 255-28-06, Ryabchyn.Oleksii@rada.gov.ua

№ 651-12-06/16

від 6 грудня 2016 р.

✓ Голові Адміністрації Президента України

Райніну І.Л.

вул. Банкова, 11

01220, м. Київ

Голові Служби безпеки України

Грицаку В.С.

вул. Володимирська, 33

01601, м. Київ

Начальнику Управління державної
охорони України

Гелетею В.В.

вул. Богомольця, 8

01024, м. Київ

Голові Донецької обласної держадміністрації
Жебрівському П.І.

площа Миру, 2

84313, м. Краматорськ

Першому секретарю Національної спілки
журналістів України

Томіленко С.А.

вул. Хрещатик, 27-А

01001, м. Київ

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо перешкодження здійсненню журналістської діяльності під час відкриття 05.12.2016 року телевежі на горі Карачун поблизу міста Слов'янська Донецької області

Шановний Ігорю Львовичу!

Шановний Василю Сергійовичу!

Шановний Валерію Вікторовичу!

Шановний Павло Івановичу!

Шановний Сергію Антоновичу!

05.12.2016 року у низці ЗМІ поширилася інформація щодо недопуску окремих журналістів на урочисті заходи, пов'язані з відкриттям за участі Президента України Порошенка П.О. телевежі на горі Карачун поблизу м. Слов'янськ Донецької області.

Зокрема, у відкритій заяві філії Національної телекомпанії України «Донецька регіональна дирекція» щодо перешкоджання роботі журналіста телеканалу «ДоТеБе» зазначається, що телеканалом у встановленому порядку через прес-службу Донецької обласної державної адміністрації було акредитовано знімальну групу у складі журналіста та оператора. Однак після прибуття на гору Карачун співробітники Служби безпеки України та Управління державної охорони без офіційного пояснення не допустили акредитованого журналіста телеканалу «До ТеБе» Павла Палагуту та ще декількох представників інших ЗМІ до висвітлення заходу, «таким чином перешкодивши виконанню ними своїх професійних обов'язків» (<http://www.dotb.dn.ua/2016/12>).

В свою чергу у заяві громадської організації «Громадське телебачення Донбасу» зазначається, що її член Дмитро Журавльов так само мав акредитацію, отриману відповідно до вимог Адміністрації Президента України через прес-службу Донецької обласної державної адміністрації, а також дозвіл на відео-зйомку. Однак перед початком запланованого заходу до нього підійшли представники правоохоронних органів та змусили повернутися в автобус, звідки не випускали 4 години, «попередивши, що можуть прострелити йому ноги» (<http://hromadske.dn.ua/blogs>).

Аналогічна інформація була розміщена на сайті Української правди за посиланням: <http://www.pravda.com.ua/news/2016/12/5/7128960/> 05.12.2016 року, а саме:

«Після прибуття всіх журналістів перевірили на наявність небезпечних предметів, документів, а після провели обшук з собакою. Після закінчення обшуків і перевірки в базі даних невідомий чоловік попросив чотирьох журналістів повернутися в автобус, заборонивши таким чином відвідувати захід. Серед них виявилися кореспонденти

"Еспрессо", журналіста телеканалу "ДоТеБе", журналісти з місцевого видання, а також оператор ОТВД. Як передає оператор ОТВД, їм пояснили, що не пропускають на відкриття телевежі, бо їхні імена нібито внесені в базу даних осіб, розшукуваних в зв'язку з порушенням законодавства. Трьох із чотирьох затриманих звинуватили в шахрайстві з кредитними картками, незаконному зберіганні зброї та участі в круглому столі з бойовиком Ігорем Гіркиним. Четвертому журналістові не назвали причину затримання. Офіційних звинувачень пред'явлено не було, журналісти були відпущені після приїзду до Краматорська».

На сайті телеканалу «Еспрессо» наявна інформація про затримання оператора телеканалу Артура Іванова співробітниками Служби безпеки України, а також про те, що кожному затриманому журналісту було пред'явлено підозру. Зокрема, Артура Іванова було звинувачено у зберіганні зброї. При цьому, як зазначається, «співробітники правоохоронних органів поводитися нахабно і наполегливо» (http://espreso.tv/news/2016/12/06/sbu_zatrymala_operatora_espreso).

В свою чергу, Національна спілка журналістів України поділяє стурбованість редакцій у зв'язку з перешкоджанням виконанню журналістами професійних обов'язків та повідомляє, що готує звернення до Адміністрації Президента України з вимогою надати пояснення діям спецслужб (<http://nsju.org/index.php/article/5930>).

Разом з тим, керівником прес-центру Служби безпеки України Оленою Гітлянською у мережі Фейсбук 06.12.2016 року був поширений допис, згідно якого «представники ЗМІ, яким був обмежений доступ на подію, за наявною інформацією, є фігурантами кримінальних проваджень, у тому числі за незаконне зберігання зброї або не надали правоохоронцям документів, що підтверджують їхні особи. Можливості оперативно з'ясувати деталі ситуації в «польових» умовах не було, тому для забезпечення безпеки заходу їм було обмежено доступ на подію». (<https://www.facebook.com/giolena11>).

Відповідно до ст. 34 Конституції України кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір.

Згідно приписів ст. 15 Конституції України цензура заборонена.

Ст. 17 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальних захист журналістів» зазначає, що відповідальність за скоєння злочину проти журналіста у зв'язку з виконанням ним професійних обов'язків або перешкоджання його службовій діяльності прирівнюється до відповідальності за скоєння таких же дій проти працівника правоохоронного органу. Службова діяльність журналіста не може бути підставою для його арешту, затримання, а також вилучення зібраних, опрацьованих, підготовлених ним матеріалів та технічних засобів, якими він користується у своїй роботі.

Відповідно до ст. 25 Закону України «Про інформацію» під час виконання професійних обов'язків журналіст має право здійснювати письмові, аудіо- та відеозаписи із застосуванням необхідних технічних засобів, за винятком випадків, передбачених законом.

Журналіст має право безперешкодно відвідувати приміщення суб'єктів владних повноважень, відкриті заходи, які ними проводяться, та бути особисто прийнятим у розумні строки їх посадовими і службовими особами, крім випадків, визначених законодавством.

В свою чергу умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та/або переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків, за критику тягне за собою відповідальність згідно із законами України.

Так, ст. 171 Кримінального кодексу України встановлює кримінальну відповідальність за незаконне вилучення зібраних, опрацьованих, підготовлених журналістом матеріалів і технічних засобів, якими він користується у зв'язку із своєю професійною діяльністю, незаконна відмова у доступі журналіста до інформації, незаконна заборона висвітлення окремих тем, показу окремих осіб, критики суб'єкта владних повноважень, а так само будь-яке інше умисне перешкоджання здійсненню журналістом законної професійної діяльності, що карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років.

Згідно з приписами частини п'ятої ст. 17 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат як представник державної влади у разі порушення прав, свобод і інтересів людини та громадянина, що охороняються законом, та інших порушень

законності має право на місці вимагати негайного припинення порушення або звертатися з вимогою до відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, керівників підприємств, установ та організацій припинити такі порушення. У разі порушення законності народний депутат може звернутися з депутатським зверненням до відповідних посадових осіб правоохоронних органів чи органів виконавчої влади, що здійснюють державний контроль у відповідній галузі.

Згідно з приписами частини третьої ст. 19 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат має право знайомитися з будь-якою конфіденційною та таємною інформацією з питань депутатської діяльності.

Враховуючи наведене, керуючись ст. 15, 17 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу в межах повноважень:

Адміністрацію Президента України, Службу безпеки України, Управління державної охорони України, Донецьку ОДА:

1) розглянути даний депутатський запит та провести перевірку викладених у ньому фактів на предмет дотримання вимог чинного законодавства України;

2) обґрунтувати правові підстави та повідомити про причини не допуску деяких журналістів на урочисті заходи, пов'язані з відкриттям телевежі на горі Карачун поблизу м. Слов'янськ Донецької області 05.12.2016 року (надати інформацію окремо по кожному не допущеному журналісту);

3) надати інформацію про кримінальні провадження, відкриті, за інформацією прес-центру Служби безпеки України, по відношенню до не допущених журналістів;

4) у разі підтвердження фактів перешкоджання здійсненню законної журналістської діяльності – встановити винних осіб та притягнути їх до передбаченої законом відповідальності.

Національній спілці журналістів України:

1) з огляду на закріплені в Статуті Національної спілки журналістів

України, зареєстрованої Міністерством юстиції України зі змінами від 29.09.2008 року за №253, принципи та напрями діяльності спілки, зокрема, гарантії свободи слова і поглядів журналістів, удосконалення журналістики в Україні, обстоювання прав журналістів і поширення об'єктивної інформації – взяти розслідування зазначеного у запиті інциденту під особистий контроль.

Про результати розгляду даного депутатського запиту прошу повідомити мене та Голову Верховної Ради України у встановлений ч. 5 ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України» строк.

З повагою,

Народний депутат України

Рябчин О.М.

(посв. №217)

Скляр О. 007

Корсунська О. 034

Завицька О. 082

Д. Терещук І.Р. 073

Мервак О. 113

Каспрішук К. 425